

Ekstremum for funktion af flere variable

Preben Alsholm

28. april 2008

Hessematricen I

- ▶ Et stationært punkt for en funktion af flere variable f vil her blive kaldt et *egentligt* saddepunkt, hvis der eksisterer en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt maksimum og også en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt minimum.

Hessematrixen I

- ▶ Et stationært punkt for en funktion af flere variable f vil her blive kaldt et *egentligt* saddelpunkt, hvis der eksisterer en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt maksimum og også en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt minimum.
- ▶ Lad f være en funktion af n variable. Antag, at f har partielle afledede af anden orden i punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Hessematrixen for f i punktet a er den matrix $H(a)$, hvis element (i, j) er

$$f_{ij}(a) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(a)$$

Hessematrixen I

- ▶ Et stationært punkt for en funktion af flere variable f vil her blive kaldt et *egentligt* saddepunkt, hvis der eksisterer en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt maksimum og også en ret linie gennem punktet langs hvilken f har egentligt minimum.
- ▶ Lad f være en funktion af n variable. Antag, at f har partielle afledede af anden orden i punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Hessematrixen for f i punktet a er den matrix $H(a)$, hvis element (i, j) er

$$f_{ij}(a) = \frac{\partial^2 f}{\partial x_i \partial x_j}(a)$$

- ▶ Er f en funktion af 2 variable x og y er Hessematrixen i punktet $a = (a_1, a_2)$ altså givet ved

$$H(a_1, a_2) = \begin{bmatrix} f_{11}(a_1, a_2) & f_{12}(a_1, a_2) \\ f_{12}(a_1, a_2) & f_{22}(a_1, a_2) \end{bmatrix}$$

Hessematricen II

- ▶ Er f en funktion af 3 variable x, y og z er Hessematricen i punktet $a = (a_1, a_2, a_3)$ givet ved

$$H(a) = \begin{bmatrix} f_{11}(a) & f_{12}(a) & f_{13}(a) \\ f_{12}(a) & f_{22}(a) & f_{23}(a) \\ f_{13}(a) & f_{23}(a) & f_{33}(a) \end{bmatrix}$$

- ▶ Er f en funktion af 3 variable x, y og z er Hessematricen i punktet $a = (a_1, a_2, a_3)$ givet ved

$$H(a) = \begin{bmatrix} f_{11}(a) & f_{12}(a) & f_{13}(a) \\ f_{12}(a) & f_{22}(a) & f_{23}(a) \\ f_{13}(a) & f_{23}(a) & f_{33}(a) \end{bmatrix}$$

- ▶ Eksempel. Funktionen f givet ved $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ har partielle afledede

$$f_1(x, y) = 2x - 2xy \text{ og } f_2(x, y) = -x^2 + 4y$$

Hessematrixen II

- ▶ Er f en funktion af 3 variable x, y og z er Hessematrixen i punktet $a = (a_1, a_2, a_3)$ givet ved

$$H(a) = \begin{bmatrix} f_{11}(a) & f_{12}(a) & f_{13}(a) \\ f_{12}(a) & f_{22}(a) & f_{23}(a) \\ f_{13}(a) & f_{23}(a) & f_{33}(a) \end{bmatrix}$$

- ▶ Eksempel. Funktionen f givet ved $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ har partielle afledede

$$f_1(x, y) = 2x - 2xy \text{ og } f_2(x, y) = -x^2 + 4y$$

- ▶ Hessematrixen i punktet (x, y) er

$$\begin{bmatrix} 2 - 2y & -2x \\ -2x & 4 \end{bmatrix}$$

Hessematricen III

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).

Hessematricen III

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .
- ▶ Så gælder

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .
- ▶ Så gælder
  1. Hvis egenverdierne for $H(a)$ alle er positive, så er a et egentligt minimumspunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .
- ▶ Så gælder
  1. Hvis egenverdierne for $H(a)$ alle er positive, så er a et egentligt minimumspunkt.
  2. Hvis egenverdierne alle er negative, er a et egentligt maksimumspunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .
- ▶ Så gælder
  1. Hvis egenverdierne for $H(a)$ alle er positive, så er a et egentligt minimumspunkt.
  2. Hvis egenverdierne alle er negative, er a et egentligt maksimumspunkt.
  3. Hvis to af egenverdierne for $H(a)$ har forskellige fortegn, så er a et egentligt sadelpunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Sætning (Theorem 3, p. 710 eller Noter på hjemmesiden).
- ▶ Lad f være en funktion af n variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$. Antag, at a er et stationært punkt for f . Lad $H(a)$ være Hessematricen for f i a .
- ▶ Så gælder
  1. Hvis egenverdierne for $H(a)$ alle er positive, så er a et egentligt minimumspunkt.
  2. Hvis egenverdierne alle er negative, er a et egentligt maksimumspunkt.
  3. Hvis to af egenverdierne for $H(a)$ har forskellige fortegn, så er a et egentligt sadelpunkt.
  4. Hvis mindst én af egenverdierne er lig med nul og resten har samme fortegn, så må en nærmere undersøgelse foretages.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Hessematricen IV

- ▶ Beviset bygger på Taylors formel for funktion af flere variable (her 2):

$$\begin{aligned} & f(a+h) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 \\ & + \frac{1}{2}(f_{11}(a+\zeta h)h_1^2 + 2f_{12}(a+\zeta h)h_1h_2 + f_{22}(a+\zeta h)h_2^2) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 + \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h \end{aligned}$$

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spør om determinant

Spør om determinant 1

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Hessematricen IV

- ▶ Beviset bygger på Taylors formel for funktion af flere variable (her 2):

$$\begin{aligned} & f(a+h) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 \\ & + \frac{1}{2}(f_{11}(a+\zeta h)h_1^2 + 2f_{12}(a+\zeta h)h_1h_2 + f_{22}(a+\zeta h)h_2^2) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 + \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h \end{aligned}$$

- ▶ I et stationært punkt a fås dermed

$$f(a+h) - f(a) = \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$$

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Hessematricen IV

- ▶ Beviset bygger på Taylors formel for funktion af flere variable (her 2):

$$\begin{aligned} & f(a+h) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 \\ & + \frac{1}{2}(f_{11}(a+\zeta h)h_1^2 + 2f_{12}(a+\zeta h)h_1h_2 + f_{22}(a+\zeta h)h_2^2) \\ = & f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 + \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h \end{aligned}$$

- ▶ I et stationært punkt a fås dermed

$$f(a+h) - f(a) = \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$$

- ▶ Det afgørende er dermed fortegnet for $\frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$ for små h .

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Hessematricen IV

- ▶ Beviset bygger på Taylors formel for funktion af flere variable (her 2):

$$\begin{aligned} & f(a+h) \\ &= f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 \\ & \quad + \frac{1}{2}(f_{11}(a+\zeta h)h_1^2 + 2f_{12}(a+\zeta h)h_1h_2 + f_{22}(a+\zeta h)h_2^2) \\ &= f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 + \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h \end{aligned}$$

- ▶ I et stationært punkt a fås dermed

$$f(a+h) - f(a) = \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$$

- ▶ Det afgørende er dermed fortegnet for $\frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$ for små h .
- ▶ Hvis $H(a)$ har udelukkende positive egenverdier, så er $h^T H(a)h > 0$ for alle h .

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Hessematricen IV

- ▶ Beviset bygger på Taylors formel for funktion af flere variable (her 2):

$$\begin{aligned} & f(a+h) \\ &= f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 \\ & \quad + \frac{1}{2}(f_{11}(a+\zeta h)h_1^2 + 2f_{12}(a+\zeta h)h_1h_2 + f_{22}(a+\zeta h)h_2^2) \\ &= f(a) + f_1(a)h_1 + f_2(a)h_2 + \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h \end{aligned}$$

- ▶ I et stationært punkt a fås dermed

$$f(a+h) - f(a) = \frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$$

- ▶ Det afgørende er dermed fortegnet for $\frac{1}{2}h^T H(a+\zeta h)h$ for små h .
- ▶ Hvis $H(a)$ har udelukkende positive egenverdier, så er $h^T H(a)h > 0$ for alle h .
- ▶ Derfor gælder for små h : $h^T H(a+\zeta h)h > 0$.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Eksempel

- ▶ $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ fra tidligere. Stationære punkter er $(0, 0)$ og $(\pm 2, 1)$.

Eksempel

- ▶ $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ fra tidligere. Stationære punkter er $(0, 0)$ og $(\pm 2, 1)$.
- ▶ Vi fandt tidligere $H(x, y) = \begin{bmatrix} 2 - 2y & -2x \\ -2x & 4 \end{bmatrix}$.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I
Hessematrixen II
Hessematrixen III
Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant
Spor og determinant II
Kvadratisk form I (baggrund)
Kvadratisk form II

Eksempel

- ▶ $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ fra tidligere. Stationære punkter er $(0, 0)$ og $(\pm 2, 1)$.
- ▶ Vi fandt tidligere $H(x, y) = \begin{bmatrix} 2 - 2y & -2x \\ -2x & 4 \end{bmatrix}$.
- ▶ Heraf fås

$$H(0, 0) = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix}, \quad H(2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -4 & 4 \end{bmatrix}$$

$$H(-2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 4 & 4 \end{bmatrix}$$

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I
Hessematrixen II
Hessematrixen III
Hessematrixen IV

Eksempel

Spør og determinant
Spør og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)
Kvadratisk form II

Eksempel

- ▶ $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ fra tidligere. Stationære punkter er $(0, 0)$ og $(\pm 2, 1)$.
- ▶ Vi fandt tidligere $H(x, y) = \begin{bmatrix} 2 - 2y & -2x \\ -2x & 4 \end{bmatrix}$.
- ▶ Heraf fås

$$H(0, 0) = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix}, \quad H(2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -4 & 4 \end{bmatrix}$$

$$H(-2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 4 & 4 \end{bmatrix}$$

- ▶ **Egenverdierne for $H(0, 0)$ er åbenbart 2 og 4, altså positive, så $(0, 0)$ er et egentligt lokalt minimumspunkt.**

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I
Hessematrixen II
Hessematrixen III
Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant
Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)
Kvadratisk form II

Eksempel

- ▶ $f(x, y) = x^2 - x^2y + 2y^2$ fra tidligere. Stationære punkter er $(0, 0)$ og $(\pm 2, 1)$.

- ▶ Vi fandt tidligere $H(x, y) = \begin{bmatrix} 2 - 2y & -2x \\ -2x & 4 \end{bmatrix}$.

- ▶ Heraf fås

$$H(0, 0) = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix}, \quad H(2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -4 & 4 \end{bmatrix}$$

$$H(-2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 4 & 4 \end{bmatrix}$$

- ▶ Eigenverdierne for $H(0, 0)$ er åbenbart 2 og 4, altså positive, så $(0, 0)$ er et egentligt lokalt minimumspunkt.
- ▶ $H(2, 1)$ og $H(-2, 1)$ har de samme eigenverdier, nemlig $2 \pm 2\sqrt{5}$. Den ene er dermed positiv, den anden er negativ. Punkterne $(\pm 2, 1)$ er egentlige saddelpunkter.

Spor og determinant

- Lad $n \times n$ -matricen A have egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$. Så gælder, at

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_n$$

$$\text{Spor}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n$$

Spor og determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A have egenverdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$. Så gælder, at

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_n$$
$$\text{Spor}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n$$

- ▶ Let bevist for $n = 2$:

$$\det(A - \lambda I) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) = \lambda^2 - (\lambda_1 + \lambda_2)\lambda + \lambda_1\lambda_2$$

Spor og determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A have egenværdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$. Så gælder, at

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_n$$

$$\text{Spor}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n$$

- ▶ Let bevist for $n = 2$:

$$\det(A - \lambda I) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) = \lambda^2 - (\lambda_1 + \lambda_2)\lambda + \lambda_1\lambda_2$$

- ▶ Men også

$$\begin{aligned} \det(A - \lambda I) &= \begin{vmatrix} a_{11} - \lambda & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda \end{vmatrix} \\ &= \lambda^2 - (a_{11} + a_{22})\lambda + a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21} \\ &= \lambda^2 - \text{Spor}(A)\lambda + \det A \end{aligned}$$

Ekstremum for
funktion af flere
variable

Hessematrixen I
Hessematrixen II
Hessematrixen III
Hessematrixen IV
Eksempel

Spor og determinant
Spor og determinant
II
Kvadratisk form I
(baggrund)
Kvadratisk form II

Spor og determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A have egenværdierne $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$. Så gælder, at

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_n$$

$$\text{Spor}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_n$$

- ▶ Let bevist for $n = 2$:

$$\det(A - \lambda I) = (\lambda_1 - \lambda)(\lambda_2 - \lambda) = \lambda^2 - (\lambda_1 + \lambda_2)\lambda + \lambda_1\lambda_2$$

- ▶ Men også

$$\begin{aligned} \det(A - \lambda I) &= \begin{vmatrix} a_{11} - \lambda & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} - \lambda \end{vmatrix} \\ &= \lambda^2 - (a_{11} + a_{22})\lambda + a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21} \\ &= \lambda^2 - \text{Spor}(A)\lambda + \det A \end{aligned}$$

- ▶ Resultatet følger ved sammenligning.

Ekstremum for
funktion af flere
variable

Hessematrixen I
Hessematrixen II
Hessematrixen III
Hessematrixen IV
Eksempel

Spor og determinant
Spor og determinant
II
Kvadratisk form I
(baggrund)
Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- ▶ Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematrixen for f i (a, b) . Så gælder

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- ▶ Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematrixen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I
(baggrund)

Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- ▶ Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematrixen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.

1.1 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) > 0$, så er (a, b) et egentligt minimumspunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- ▶ Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematricen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.
  - 1.1 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) > 0$, så er (a, b) et egentligt minimumspunkt.
  - 1.2 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) < 0$, så er (a, b) et egentligt maksimumspunkt.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematricen I

Hessematricen II

Hessematricen III

Hessematricen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematricen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.
  - 1.1 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) > 0$, så er (a, b) et egentligt minimumspunkt.
  - 1.2 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) < 0$, så er (a, b) et egentligt maksimumspunkt.
2. Hvis $\det H(a, b) < 0$, så er (a, b) et egentligt saddepunkt.

Spor og determinant II

- Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematrixen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.
  - 1.1 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) > 0$, så er (a, b) et egentligt minimumspunkt.
  - 1.2 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) < 0$, så er (a, b) et egentligt maksimumspunkt.
2. Hvis $\det H(a, b) < 0$, så er (a, b) et egentligt saddelpunkt.
3. Hvis $\det H(a, b) = 0$ må en nærmere undersøgelse foretages.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Spor og determinant II

- Lad f være en funktion af to variable med kontinuerte partielle afledede op til og med 2. orden i en omegn om punktet (a, b) . Antag, at (a, b) er et stationært punkt for f . Lad $H(a, b)$ være Hessematrixen for f i (a, b) . Så gælder

1. Hvis $\det H(a, b) > 0$, så er (a, b) et egentligt ekstremumpunkt.
  - 1.1 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) > 0$, så er (a, b) et egentligt minimumspunkt.
  - 1.2 Hvis $\text{Spor}(H(a, b)) < 0$, så er (a, b) et egentligt maksimumspunkt.
2. Hvis $\det H(a, b) < 0$, så er (a, b) et egentligt saddelpunkt.
3. Hvis $\det H(a, b) = 0$ må en nærmere undersøgelse foretages.

- Eksempel: $H(2, 1) = \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -4 & 4 \end{bmatrix}$ fra tidligere.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form I (baggrund)

- ▶ Lad A være en symmetrisk matrix. Udtrykket $x^T Ax$ hvor x er en vektor af variable kaldes da en kvadratisk form.

Kvadratisk form I (baggrund)

- ▶ Lad A være en symmetrisk matrix. Udtrykket $x^T Ax$ hvor x er en vektor af variable kaldes da en kvadratisk form.
- ▶ Er A en 2×2 -matrix, så har vi

$$\begin{aligned}x^T Ax &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{12} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 a_{11} + x_2 a_{12} \\ x_1 a_{12} + x_2 a_{22} \end{bmatrix} \\ &= a_{11}x_1^2 + 2a_{12}x_1x_2 + a_{22}x_2^2\end{aligned}$$

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form I (baggrund)

- ▶ Lad A være en symmetrisk matrix. Udtrykket $x^T Ax$ hvor x er en vektor af variable kaldes da en kvadratisk form.
- ▶ Er A en 2×2 -matrix, så har vi

$$\begin{aligned}x^T Ax &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{12} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 a_{11} + x_2 a_{12} \\ x_1 a_{12} + x_2 a_{22} \end{bmatrix} \\ &= a_{11} x_1^2 + 2a_{12} x_1 x_2 + a_{22} x_2^2\end{aligned}$$

- ▶ A kaldes positiv definit, hvis $x^T Ax > 0$ for alle $x \neq 0$.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form I (baggrund)

- ▶ Lad A være en symmetrisk matrix. Udtrykket $x^T Ax$ hvor x er en vektor af variable kaldes da en kvadratisk form.
- ▶ Er A en 2×2 -matrix, så har vi

$$\begin{aligned}
 x^T Ax &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{12} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \\
 &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 a_{11} + x_2 a_{12} \\ x_1 a_{12} + x_2 a_{22} \end{bmatrix} \\
 &= a_{11} x_1^2 + 2a_{12} x_1 x_2 + a_{22} x_2^2
 \end{aligned}$$

- ▶ A kaldes positiv definit, hvis $x^T Ax > 0$ for alle $x \neq 0$.
- ▶ A kaldes negativ definit, hvis $x^T Ax < 0$ for alle $x \neq 0$.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form I (baggrund)

- ▶ Lad A være en symmetrisk matrix. Udtrykket $x^T Ax$ hvor x er en vektor af variable kaldes da en kvadratisk form.
- ▶ Er A en 2×2 -matrix, så har vi

$$\begin{aligned} x^T Ax &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{12} & a_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \\ &= \begin{bmatrix} x_1 & x_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 a_{11} + x_2 a_{12} \\ x_1 a_{12} + x_2 a_{22} \end{bmatrix} \\ &= a_{11} x_1^2 + 2a_{12} x_1 x_2 + a_{22} x_2^2 \end{aligned}$$

- ▶ A kaldes positiv definit, hvis $x^T Ax > 0$ for alle $x \neq 0$.
- ▶ A kaldes negativ definit, hvis $x^T Ax < 0$ for alle $x \neq 0$.
- ▶ A kaldes indefinit, hvis der eksisterer et x så $x^T Ax > 0$ og et x så $x^T Ax < 0$.

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.
- ▶ Hermed er $P^T A P = D$ diagonal og $A = P D P^T$

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.
- ▶ Hermed er $P^T A P = D$ diagonal og $A = P D P^T$
- ▶ Med $y = P^T x$ fås $x^T A x = x^T P D P^T x = (P^T x)^T D (P^T x) = y^T D y = \lambda_1 y_1^2 + \lambda_2 y_2^2$.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.
- ▶ Hermed er $P^T A P = D$ diagonal og $A = P D P^T$
- ▶ Med $y = P^T x$ fås $x^T A x = x^T P D P^T x = (P^T x)^T D (P^T x) = y^T D y = \lambda_1 y_1^2 + \lambda_2 y_2^2$.
- ▶ A er positiv definit, hvis og kun hvis alle egenverdier er positive.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.
- ▶ Hermed er $P^T A P = D$ diagonal og $A = P D P^T$
- ▶ Med $y = P^T x$ fås $x^T A x = x^T P D P^T x = (P^T x)^T D (P^T x) = y^T D y = \lambda_1 y_1^2 + \lambda_2 y_2^2$.
- ▶ A er positiv definit, hvis og kun hvis alle egenverdier er positive.
- ▶ A er negativ definit, hvis og kun hvis alle egenverdier er negative.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II

Kvadratisk form II

- ▶ Enhver reel symmetrisk matrix A er diagonaliserbar.
- ▶ Desuden gælder, at egenvektorer for A hørende til forskellige egenverdier er ortogonale.
- ▶ Derfor kan vi vælge en diagonaliserende matrix P så søjlerne er ortonormale: Ortogonale og har længde 1.
- ▶ Så gælder: $P^T P = I$, dvs. $P^{-1} = P^T$.
- ▶ Hermed er $P^T A P = D$ diagonal og $A = P D P^T$
- ▶ Med $y = P^T x$ fås $x^T A x = x^T P D P^T x = (P^T x)^T D (P^T x) = y^T D y = \lambda_1 y_1^2 + \lambda_2 y_2^2$.
- ▶ A er positiv definit, hvis og kun hvis alle egenverdier er positive.
- ▶ A er negativ definit, hvis og kun hvis alle egenverdier er negative.
- ▶ A er indefinit, hvis A har både positive og negative egenverdier.

Ekstremum for funktion af flere variable

Hessematrixen I

Hessematrixen II

Hessematrixen III

Hessematrixen IV

Eksempel

Spor og determinant

Spor og determinant II

Kvadratisk form I (baggrund)

Kvadratisk form II